

DÜNYA GÖLLER HARİTASI

Büyük Göller

- Superior, Michigan, Huron, Erie, Ontario göllerini kapsayan Kanada ve ABD sınırında bulunan göllerdir.

Hazar

- Dünyanın en büyük tuzlu su gölüdür ve tektonik oluşumludur.
- Önemli petrol ve doğal gaz üretim alanıdır.

Aral

- Kazakistan ve Özbekistan sınırları içinde yer alan aşırı sulama sonucunda yüzölçümünün %90'ını kaybeden tektonik oluşumlu göldür.

Baykal

- Dünyanın en derin gölü olan Baykal Gölü Rusya sınırları içinde yer alır.
- Tektonik oluşumludur.

Victoria

- Tanzanya, Uganda, Kenya arasındaki tektonik oluşumlu dünyanın en büyük ikinci tatlı su gölüdür.

Malawi

- Tanzanya, Malawi ve Mozambik ülkelerine kıyısı olan tektonik oluşumlu göldür.

Tanganika

- Kongo, Tanzanya, Zambiya, Burundi ülkelerine kıyısı olan tektonik oluşumlu göldür.

Titicaca

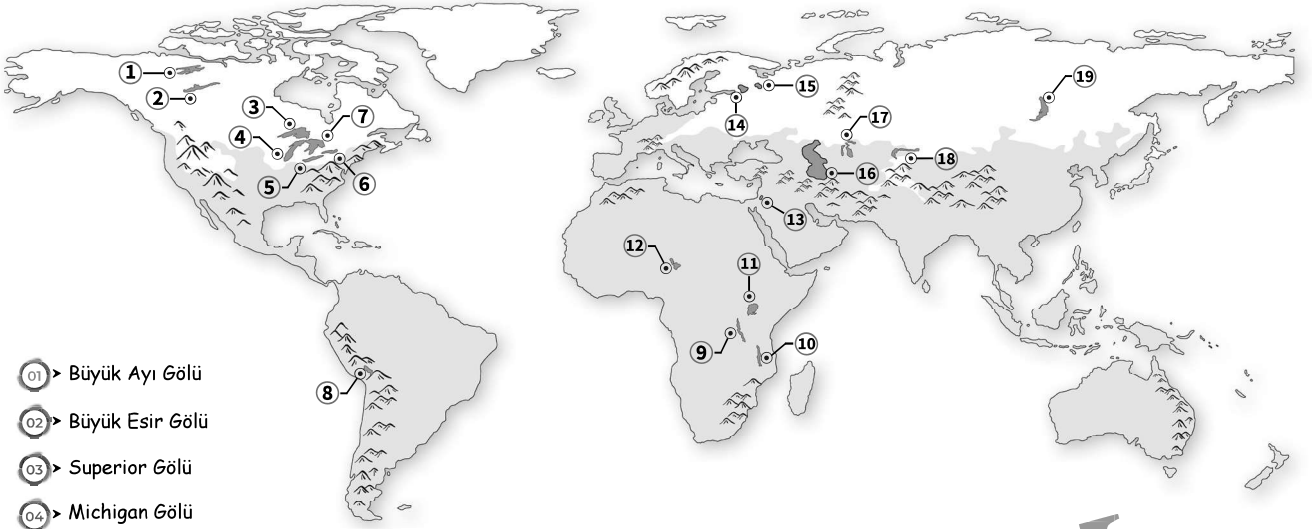
- Denizden 3.810 metre yüksekte, Peru ve Bolivya arasındaki göldür.

47

GÖLLER PEKİŞTİRME ETKİNLİĞİ

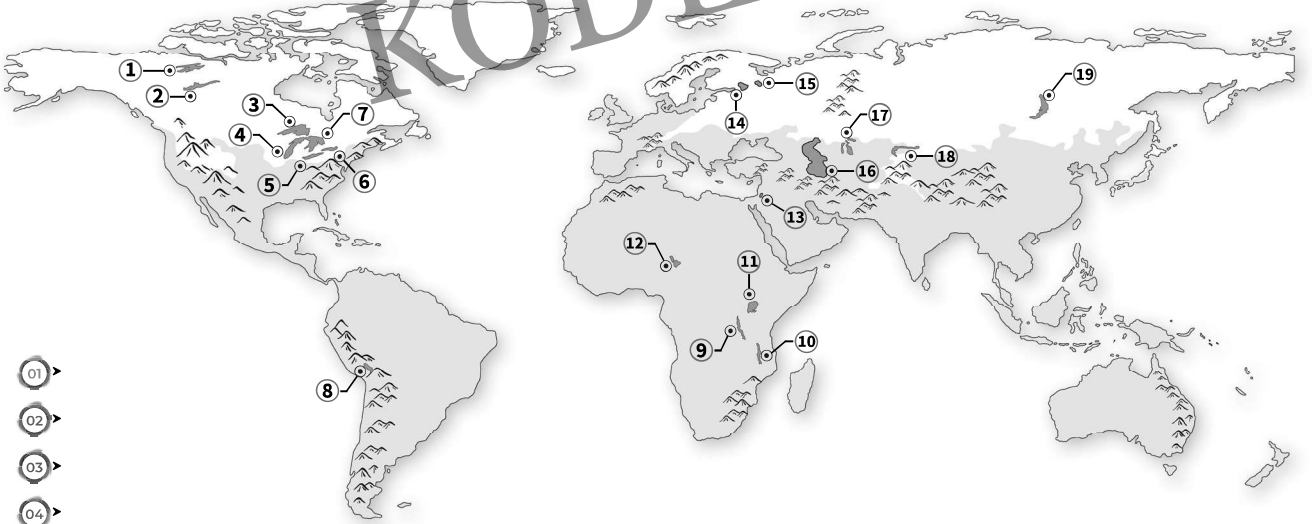

- 01 > Büyük Ayı Gölü
- 02 > Büyük Esir Gölü
- 03 > Superior Gölü
- 04 > Michigan Gölü
- 05 > Erie Gölü
- 06 > Ontario Gölü
- 07 > Huron Gölü

- 08 > Titicaca Gölü
- 09 > Tanganika Gölü
- 10 > Malawi Gölü
- 11 > Victoria Gölü
- 12 > Çad Gölü
- 13 > Lut Gölü
- 14 > Ladoga Gölü
- 15 > Onega Gölü
- 16 > Hazar Gölü
- 17 > Aral Gölü
- 18 > Balkaş Gölü
- 19 > Baykal Gölü

Aşağıdaki haritada numaralarla gösterilen deniz ve körfezlerin isimlerini altındaki numaralı kısımlara yazınız.

- 01 >
- 02 >
- 03 >
- 04 >
- 05 >
- 06 >
- 07 >

- 08 >
- 09 >
- 10 >

- 11 >
- 12 >
- 13 >

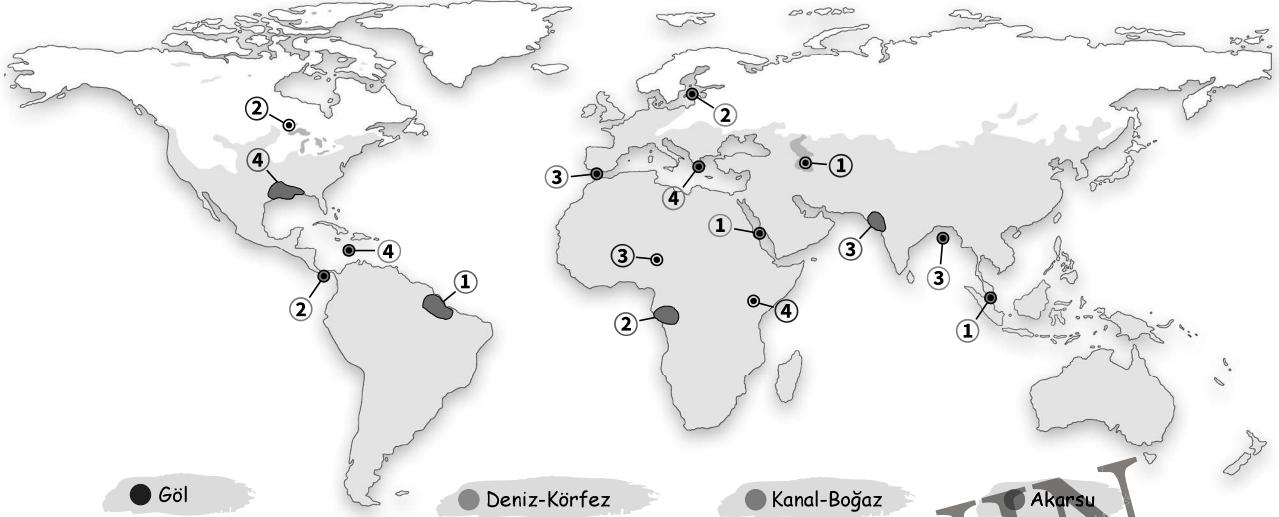
- 14 >
- 15 >
- 16 >

- 17 >
- 18 >
- 19 >

Aşağıdaki haritada numaralarla gösterilen alanların isimlerini altındaki ilgili kısımlara doğru şekilde yazınız.

● Göl

- 01 ➤
- 02 ➤
- 03 ➤
- 04 ➤

● Deniz-Körfez

- 01 ➤
- 02 ➤
- 03 ➤
- 04 ➤

● Kanal-Boğaz

- 01 ➤
- 02 ➤
- 03 ➤
- 04 ➤

● Akarsu

- 01 ➤
- 02 ➤
- 03 ➤
- 04 ➤

Aşağıda isimleri verilen yerlerin harita üzerinde nereleri kapladıklarını kabaca çiziniz

- ☐ Dünya deprem alanlarının tümü
- ☐ Ladoga ve Onega gölleri
- ☐ Nil Nehri
- ☐ Labrador soğuk su akıntısı

- ☐ Ilıman okyanusal iklim alanları
- ☐ Himalaya ve Alp Dağları
- ☐ Volga Nehri
- ☐ Baltık Denizi

- ☐ Afrika savan iklim bölgesi
- ☐ Benguela soğuk su akıntısı
- ☐ Atacama Çölü
- ☐ Baykal Gölü

COĞRAFYANIN KODLARI

Mezopotamya

- Fırat ve Dicle Nehirleri çevresinde kurulmuştur.
- Verimli toprakların varlığı bölgede tarımın önemli bir ekonomik faaliyet olması sağlamıştır.

Akdeniz

- Akdeniz çevresinde kurulmuştur.
- Denizcilikte iyi olmaları ticaretin gelişmesini sağlamıştır.

Çin

- Sarı Irmak (Huang-Ho) ve Gök Irmak (Yangtze) nehirleri çevresinde kurulmuştur.
- Barut, pusula, kağıt, mürekkep önemli icatlarındandır.

Hint

- Ganj ve İndus Nehirleri çevresinde kurulmuştur.
- Baharat yolunun başlangıç noktasıdır.

Mısır

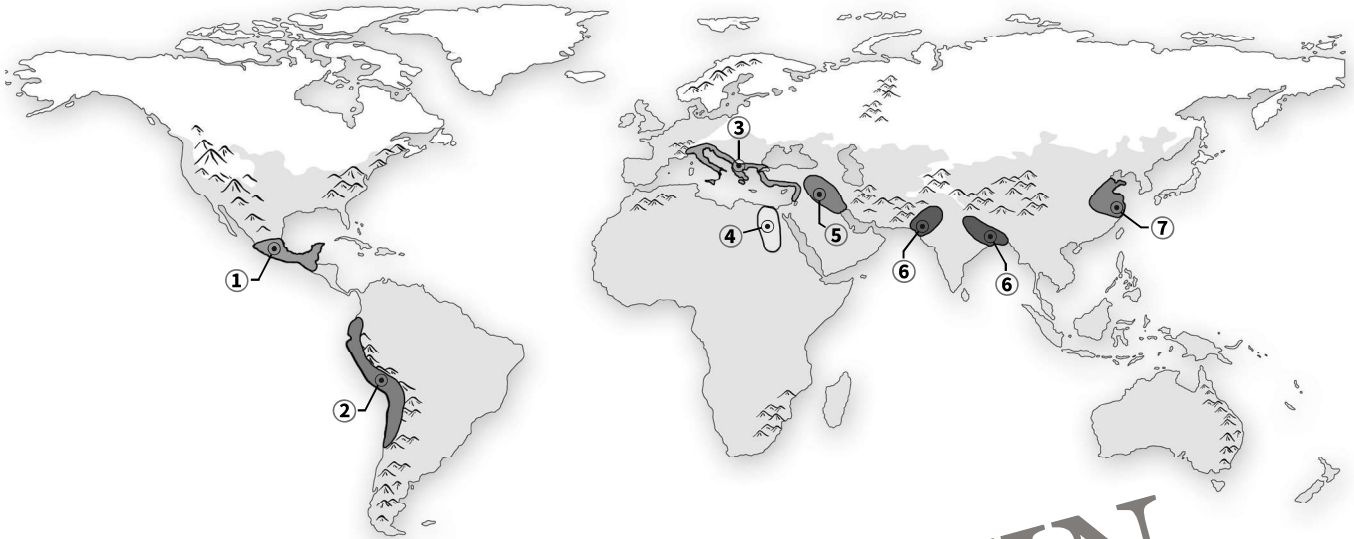
- Nil Nehri çevresinde kurulmuştur.
- Tıp, eczacılık, matematik ve geometri alanında gelişmişlerdir.
- Nil Nehri'nin taşma zamanlarını belirlemek için Güneş takvimini geliştirmişlerdir.

Aztek-Maya

- Orta Amerika'da (Meksika), Yukatan Yarımadası çevresinde kurulmuşlardır.
- Tarımda gelişmişlerdir.

İnka

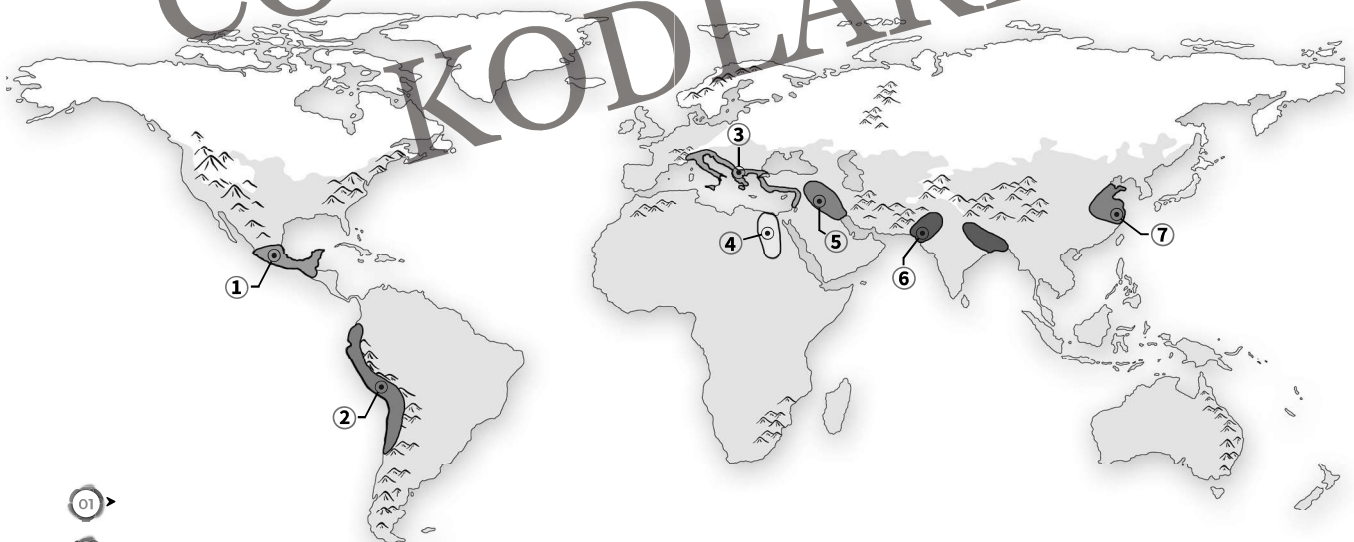
- Peru, Bolivya, Ekvator, Şili civarında And Dağlarında kurulmuştur.
- Machu Picchu antik kenti bugüne gelen önemli eserlerindendir.
- Taş işçiliğinde gelişmişlerdir.

- 01 > Aztek-Maya medeniyeti 03 > Akdeniz medeniyeti 05 > Mezopotamya medeniyeti 07 > Çin medeniyeti
02 > İnka medeniyeti 04 > Mısır medeniyeti 06 > Hint medeniyeti

Aşağıdaki boş alanlara ilk medeniyetleri ve bu medeniyetlerin kurulmasında etkili olan nehirleri yazınız.

- 01 >

02 >

03 >

04 > medeniyeti
> Nehri
> Nehri

05 > medeniyeti
> Nehri
> Nehri

06 > medeniyeti
> Nehri
> Nehri

07 > medeniyeti
> Nehri
> Nehri

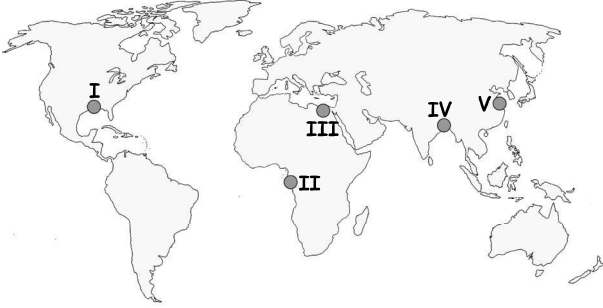

10 YIL TYT-YGS-AYT-LYS ÇIKMIŞ HARİTA SORULARININ BENZERLERİ

YGS 2017

1) Haritada dünya üzerinde bazı önemli akarsuların döküldüğü alanlar gösterilmiştir.

Bu akarsulardan hangilerinin kar ve buz erimeleriyle daha az beslendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) II- IV ve V

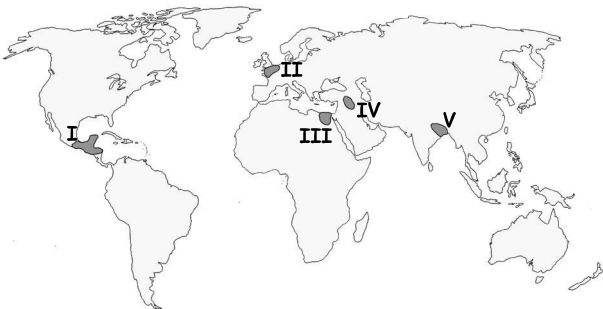
LYS 2016

2) Aşağıdakilerden hangisi ilk uygarlıkların kurulduğu akarsulardan biri değildir?

- A) Ganj B) Fırat C) Nil
D) Tuna E) İndus

LYS 2016

3) Haritada numaralarla gösterilen alanlardan hangisi ilk uygarlıkların kurulduğu merkezlerden biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT-AYT DERİN ANALİZ

Akarsuların isimlerinin sınavlarda sorulmadığını görüyoruz. Akarsular konusu ilk uygarlıklarla bağlantılı olarak soruluyor. Ayrıca sel ve taşkın olaylarının yaşandığı yerler sorulduğunda akarsu geçen alanlar işaretleniyor. Boş bir dünya haritasında baktığınızda kabaca akarsuların nereden geçtiğini bilmek sorulacak sorularda yorum yapmanızı sağlayacaktır.

İlk uygarlıklar konusu her zaman sorulmayan nadir olarak seçilen konulardan biridir. Özellikle akarsularla bağlantılı kısmı bilinmelidir. İlk uygarlıkların yer seçiminde en önemli faktör iklimdir. Bunu unutma daha önce soruldu.

Göller doğrudan olarak sorulan bir harita değildir. Göller kısmında daha çok Aral Gölünün kurumaya başlaması ve oluşturduğu çevre felaketi karşımıza çıkar. Ayrıca Hazar Gölü ve çevresinde petrol ve doğal gaz yataklarının fazlalığı buranın da sorulma ihtimalini artırmaktadır. ABD ve Kanada arasında bulunan büyük göller alanı da nüfusun yoğun olduğu ve sanayinin geliştiği bir alan olması nedeniyle karşımıza çıkabilir.

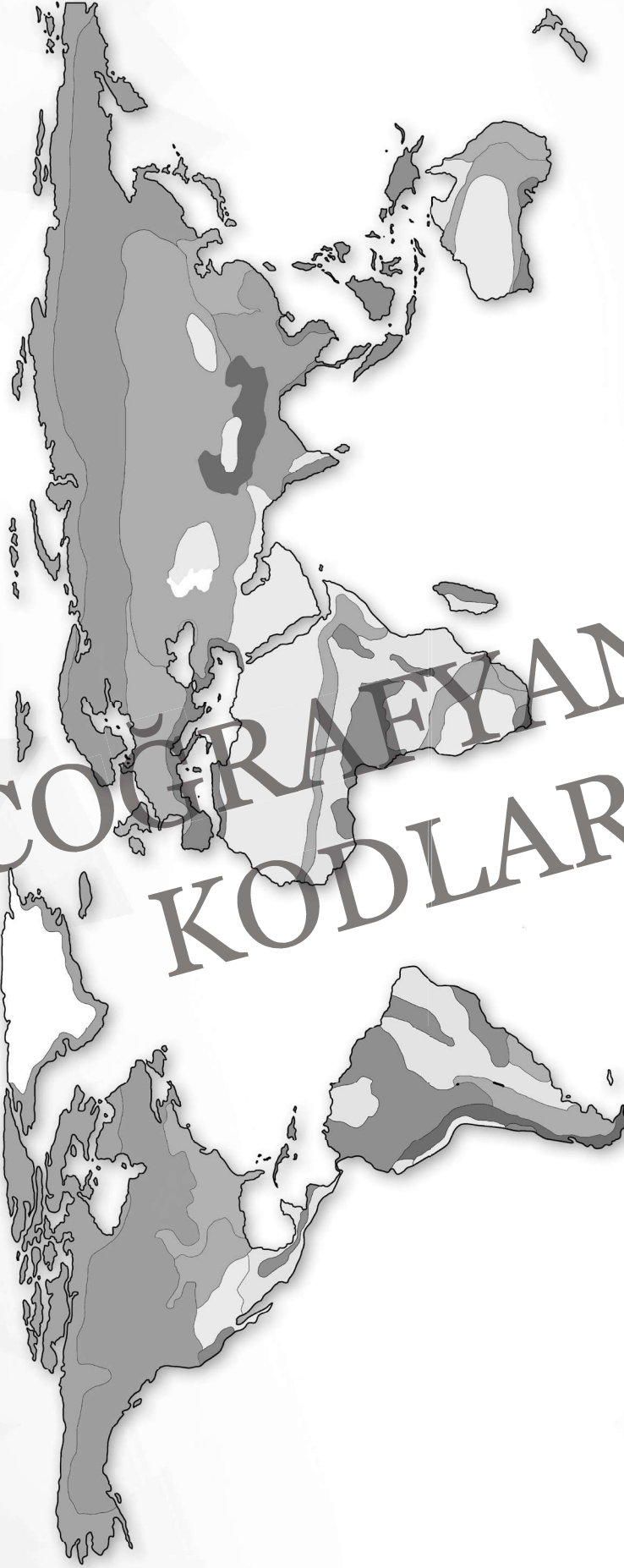
Denizler ve körfezler doğrudan olarak ismi harita bilgisi olarak sorulmayan bir konudur. Daha çok farklı konular içinde bazı deniz ve körfezlerin ismi geçebilmektedir. Akdeniz bunlardan en önemlisidir. Türkiye'ye yakın olduğu için karşımıza çok çıkar. Kızıldeniz tuzluluk oranı yüksek olduğu, Süveyş Kanalı gibi önemli bir kanala açıldığı ve enerji taşıma koridorunda olduğu için farklı sorularda karşımıza çıkabilir. Baltık Denizi tuzluluk oranı az olduğu ve soğuk olduğu için karşımıza çıkabilir. Basra Körfezi petrol ve doğal gaz rezervi yüksek ülkelerle çevrilidir. Farklı bir konuda bu şekilde enerjiyle bağlantısı sorulabilir.

Göller, denizler, körfezler ve akarsuların isimlerini nokta atışı ayrıntılı olarak bilmenin çok önemli olmadığını görüyoruz. Boş bir dünya haritasında herhangi bir alan işaretlendiğinde işaretlenen alanda göl ya da akarsu olup olmadığını bilmemiz sorularda bize kolaylık sağlayacaktır.

COĞRAFYANIN KODLARI

Ağaç Formasyonu

Tayga Ormanları

Muson Ormanları

Ekvatorial Yağmur Ormanları

Orta Kuşak Karma Ormanlar

Ot Formasyonu

Savan

Bozkır

Çayır

Tundra

Çalı Formasyonu

Maki

Çöl Formasyonu

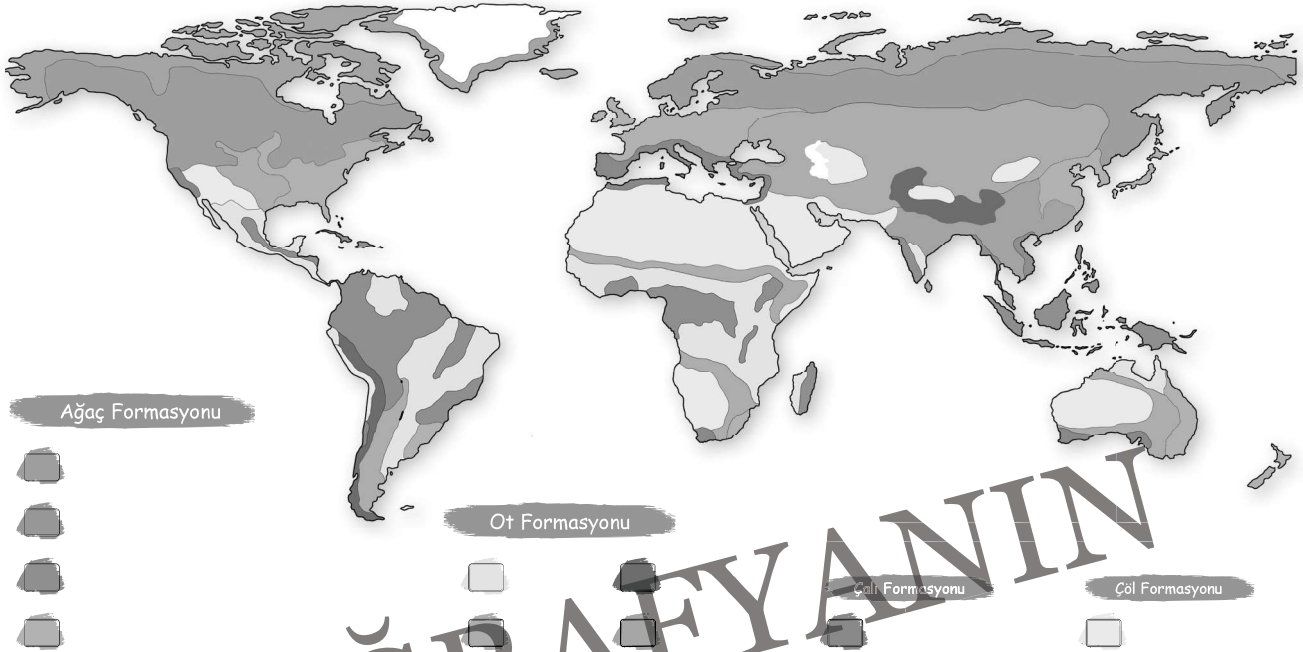
Çöl bitkileri

BİTKİ ÖRTÜSÜ PEKİŞTİRME ETKİNLİĞİ

Aşağıdaki haritada yayılış alanları farklı renklerle gösterilen bitki örtülerinin isimlerini altındaki renklerin karşısına doğru şekilde yazınız.

Ağaç Formasyonu

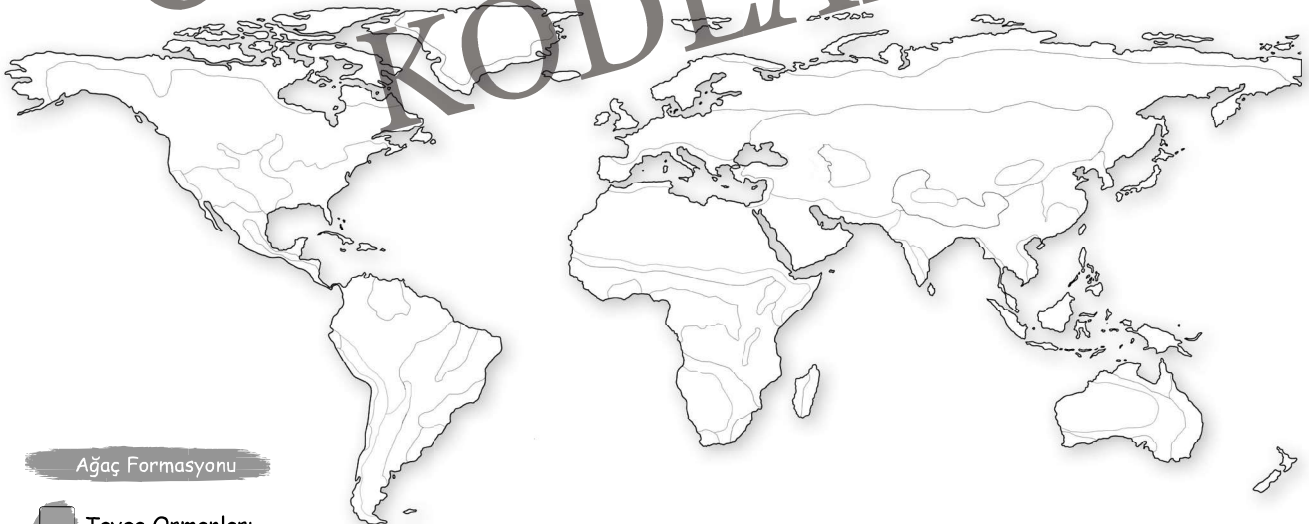
Ot Formasyonu

Çalı Formasyonu

Çöl Formasyonu

Aşağıda verilen dilsiz haritada bitkilerin dağılışını doğru şekilde boyayınız.

Ağaç Formasyonu

Tayga Ormanları

Muson Ormanları

Ekvatorial Yağmur Ormanları

Orta Kuşak Karma Ormanlar

Ot Formasyonu

Savan

Bozkır

Çayır

Tundra

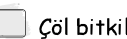
Çalı Formasyonu

Maki

Çöl Formasyonu

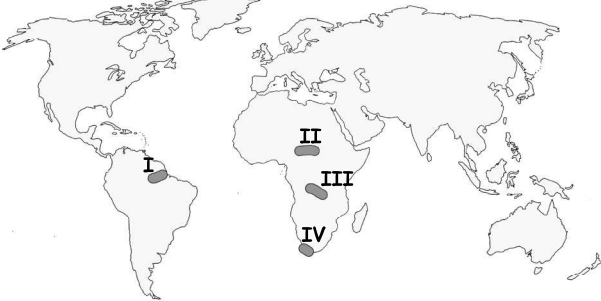
Çöl bitkileri

COĞRAFYANIN KODLARI

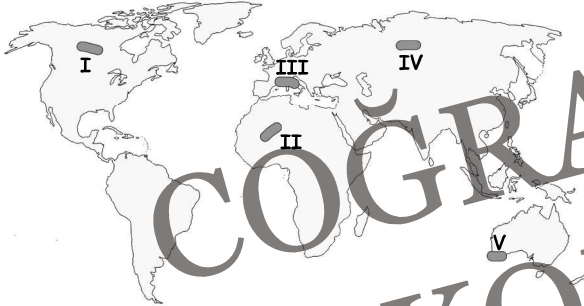
TYT 2019

1) Haritada numaralarla gösterilen alanların hangilerinde bitki örtüsünün benzer olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

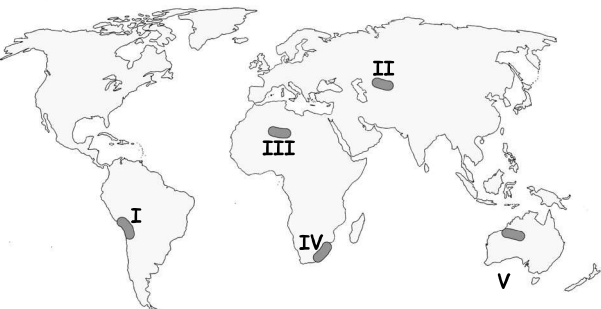
LYS 2017

2) Haritada numaralarla gösterilen alanlardaki benzer biyomlar ikişerli gruplara ayrıldığında hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

LYS 2016

3) Haritada numaralarla gösterilen biyomlardan hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

LYS 2014

4) Haritada yayılış alanı gösterilen biyomlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tundra B) Çöl C) Maki
D) Savan E) Tayga

AYT 2021

5) Haritada numaralarla gösterilen alanların hangilerinde bitki yaşamı düşük sıcaklıktan dolayı sınırlıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) III- V

TYT-AYT DERİN ANALİZ

Dünya bitkiler haritası sıklıkla sorulmaktadır. Doğrudan değil de bazı soruların seçeneklerinde olacak şekilde sorulduğu sorular da vardır. Çıkış sorulara baktığımız zaman bitkilerin daha çok harita üzerinde dağılımlarının sorulduğunu görüyoruz. Bitki topluluklarının oluşmasında iklim etkili olduğundan bitkilerin dağılımını kavrayabilmek için iklim konusunun öncelikli olarak iyi öğrenilmesi gerekir. Bu konuda tayga, tundra, savan, maki gibi kavramların ne anlama geldiğini ve hangi bitkileri ifade ettiğini bilmeliyiz. Sorular bu kavramlar üzerinden zorlaştırılmış bir şekilde karşımıza çıkabilir. Özellikle maki bitki örtüsü, yani Akdeniz iklimi yayılış alanı kesinlikle bilinmelidir. Sorularda en çok seçilen kavram ve iklimdir.